

Tikut pois valtimoseinästä

Kihtikiteitä ja niistä aiheutuvaa tulehdusta vähentävä vanha lääke kolkisiini saattaa kokea uuden tulehduksen valtimotautien estossa. Pieni annos (0,5 mg/d) kolkisiinia näytti vähentävän merkitsevästi tautitahtumia sepelvaltimotautipotilailla, jotka jo käyttivät ASA:aa ja statiinia (LoDoCo trial, Nidorf SM ym. JACC 2013;61:404). Kolkisiinilla on monia inflammatioon liittyviä vaikutuksia, mutta tässä tapauksessa keskeistä saattaa olla kolkisiinin kolesterolikiteitä vähentävä vaikutus.

Ateroskleroosi on myös tulehdustauti, mutta mikä tulehduksen aiheuttaa? Hapettunut LDL-hiukkanen valtimon seinämässä on ollut

hyvä kandidaatti, mutta uudet tutkimukset vihjaavat myös kolesterolikiteiden tärkeään merkitykseen (Rajamäki K ym. PLoS One 2010;5:e11765, Nidorf SM ym. J Cardiovasc Pharmacol Ther, julkaistu verkossa 13.9.2013). Kiteet ovat kuin tikkuja valtimon seinämässä, ja tulehdushan siitä seuraa.

Näihin kiteisiin ja niiden aiheuttamiin haittoihin voidaan puuttua ainakin kolmella tavalla. Seerumin kolesterolipitoisuutta voimakkaasti pienentävät statiinit vähentävät myös kolesterolikiteiden muodostumista valtimon seinämään, kun substraattia on vähemmän. Kolkisiini puolestaan estää kiteiden vaikutuk-

sia estämällä inflammasomin NLRP3 muodostusta makrofageissa. Kolkisiinilla on paljon haittavaikutuksia, joskin pienellä annoksella vähemmän. Kolmas lääke on kanakinumabi, tulehduksenvälittäjäaine interleukiini 1β:n monoklonaalinen vasta-aine. Lääkkeen tehoa sydäninfarktin estossa testataan paraikaa lumekontrolloidussa tutkimuksessa. Myös muihin tulehduskaskadin kohtiin vaikuttavia täsmälääkkeitä etsitään.

Niitä odotellessa on hyvä muistaa, että käytössä on jo anti-inflammatorinen lääke, joka vähentää myös valtimotauteja ja on kaiken lisäksi hyvin siedetty statiini. ■ TS